

SVENDBORG
bibliotek

2021

SVENDBORG BIBLIOTEK ÅRSBERETNING

*"Et anderledes
og farverigt år"*

INDHOLD

INDHOLD OG FORORD.....	1-2
NY DIGTERRUTE	3-4
FORMIDLING I BØRNEHØJDE.....	5-6
HJEMMEARBEJDE.....	7-8
BLOMSTRENDE SAMARBEJDER.....	9-12
ET ANDERLEDES ÅR I TAL.....	13-14

SVENDBORG BIBLIOTEK ÅRSBERETNING 2021

Berit Sandholdt Jacobsen

Biblioteksleder

FORORD

2021 blev året hvor køen til kvikafhentningen under forårets nedlukning slangede sig helt ud på gaden.

Det blev også året, hvor udlånet af børnematerialer landede på højde med udlånet af materialer til voksne, takket være de afsindigt populære målgruppetilpassede, færdigpakkede poser med litterære lækkerier til vores mindste lånere.

Det blev året, hvor de studerende fandt vej til bibliotekarerne i én til én digital vejledning til eksamensopgaver.

2021 blev et år hvor vi, i et anfald af genåbningsglæde, inviterede hele byen til litteraturfestival. Det var året, hvor hjemmearbejde blev en helt naturlig del af hverdagen og hvor ikke bare vores formidling, men også den direkte dialog og kontakt med vores lånere sprang ud som digitalt alternativ eller supplement.

Det blev et år, hvor stærke samarbejder blev indgået, lokalt og nationalt. 2021 var nemlig året, hvor bibliotekernes arbejde med bæredygtighed over hele landet samlede sig i retning mod en fælles certificering, der forpligter og kvalificerer os i forhold til den folkelige forankring af FNs 17 verdensmål.

Insektbuffeten, som i sin første sæson bugnede af vilde blomster og summede af insekter lyste cikorieblå, gul og orange helt frem til december. Det blev et farverigt år.

God læselyst

Berit S. Jacobsen

Ny digterrute satte Johannes Jørgensen på Danmarkskortet

Nu kan du vandre i digterens fodspor gennem byen og ud i naturen, mens du lytter til hans historie og poesi.

Fredag d. 18. juni 2021 åbnede 14 digterruter rundt om i Danmark, og Svendborg var med på landkortet.

Ved en velbesøgt, sommervarm udendørs reception fejrede vi åbningen af den lokale rute, der har digter og æresborger Johannes Jørgensen som hovedperson. Ruten indeholder fortælling om digternes liv og udvalgte digte, som kan høres på telefonen via en QR-kode.

MED DIGTERNE I NATUREN

Ideén om de Danske Digterruter udspringer fra Johannes Nørregaard Frandsen, professor emeritus v. SDU. Støttet af Nordeafonden og SDU har han samarbejdet med en lang række lokale museer, selskaber og biblioteker om at bringe danskere tættere på deres digtere og den danske natur. For, som han udtaler på danskedigterruter.dk: *"Ingen er bedre naturguider end de store danske forfattere"*.

I Svendborg mødes digt og musik. Svendborgs digterrute er skabt i et tæt samarbejde mellem Svendborg Bibliotek, SDU, Johannes Jørgensen Selskabet og vores lokale komponist Povl Balslev. Som den eneste af landets knap 20 digterruter er vores tilsat musik.

Åbningsreceptionen bød på musikalske smagsprøver fra ruten i selskab med komponist og pianist Povl Balslev og sangerinde Lise Bech Bendix. Bagefter blev gæsterne inviteret med på den smukke rute, der starter ved Svendborg Bibliotek og bevæger sig ned ad Bagergade videre forbi banegården til havnen og slutter ved digterens gravsted på Assistens Kirkegård. Herudover er der lagt en post ved Christinedalsskoven ved Strandhuse, hvor bl.a Johannes Jørgensens digt "Udsigtsbænken" kan høres.

Scan QR-koden ved Johannes Jørgensens relief ved Svendborg Bibliotek eller følg dette link.
Læs mere på:

www.danskedigterruter.dk

Danske Digterruter

I samarbejde med Johannes Jørgensen Selskabet og Johannes Jørgensens Hus i Svendborg

Lyt til musikken i Johannes Jørgensens digte i Svendborg

Gå ud på digterruten, slip tanker og sanser løs og bevæg dig ind i landskabet, hvor en af Danmarks største digtere fandt sin stemme.

TUR · NATUR · LITTERATUR

danskedigterruter.dk

Åbningsreception af Svendborgs digterrute i Svendborg Biblioteks gård.

Formidling i børnehøjde – corona eller ej

Den digitale formidling fyldte meget i Børnebibliotekets 2021-portefølje. Forårets nedlukning gjorde det fysiske bibliotek til så godt som børnefri-zone, men online eksploderede formidlingen til børn.

Kvikafhentningen, som generelt blev et tilløbsstykke på Svendborg Bibliotek, tilbød færdigpakkeposer med børnelitteratur tilpasset aldersgruppe og interesse. Poserne kunne naturligvis bestilles online og afhentes i en ruf - helt uden ophold i det afspærrede, afsprittede Børnebibliotek. Børneposernes popularitet ses afspejlet i den samlede opgørelse over årets udlån, hvor udlånet af børnematerialer i 2021, for første gang, er på højde med udlånet af voksenmaterialer.

BØRNELITTERATUR I DET FRI

Illustrator Zarah Juul og forfatter Betina Birkjær inviterede i foråret 2020 en flok Svendborg-børn til Monsterworkshop på Svendborg Bibliotek. Her skulle der snakkes om monstre (hvor bor de, hvad spiser de), og så skulle der tegnes. Med monstresort blæk, selvfølgelig. Børnenes input skulle inspirere de to kunstnere og i foråret 2021 udkom endelig billedbogen *Monsterbange*, en historie for små børn om at være bange.

Forfatter og illustrator kvitterede for inspirationen med en bogreception, som blev afviklet digitalt for 50 Teams-trænede børn og voksne. I bibliotekets gård skabte vi, i børnehøjde, en udendørs udstilling med 16 udvalgte illustrationer fra bogen og skabte dermed en døgnåben, frit tilgængelig, coronavenlig formidling i det fri.

DET SKETE OGSÅ I BØRNEBIBLIOTEKET I 2021:

- Vi afholdt digitale booktalks for godt 400 elever. I alt har næsten 1000 elever været igennem en digital eller fysisk booktalk i 2021. Samtlige skoler fik desuden små film med børnebibliotekarere, der anbefaler bøger.
- Op til Danmarksindsamlingen gav vi på Instagram, forslag til gode gerninger hver dag i 30 dage.
- Vi indspillede højtlysningsfilm til dagtilbuddene og hjælp med bogtitler på Facebook.
- I efteråret skabte vi et tre dages tilbud til juniorklubberne. I november havde vi 100 børn og 9 voksne igennem et mini Graphic junior forløb med fokus på spil, tegneserier, hygge, filmvisning og pizzaspisning.
- 1381 børn og 417 voksne så teater med Børnebiblioteket.
- 88 pædagogstuderende fra UCL har været igennem undervisninger af hvad børnekultur og biblioteket som kulturinstitution er, 36 af dem har desuden været igennem en eksamensopgave hvor anvendelsen af bibliotekets rum indgik som et opgavekrav.
- Vi pakkede 2314 ekstra bøger til dagtilbud og skoler så børnene, trods nedlukning, alligevel havde mulighed for at læse i fysiske bøger.

Udendørs udstilling i børnehøjde med 16 udvalgte illustrationer fra bogen 'Monsterbange' i bibliotekets gård.

Hjemmearbejde er kommet for at blive

De mange begrænsninger af fysiske aktiviteter i bibliotekets rum flyttede lånere og personale hjem foran skærmene. Men hvilke opgaver har trængt sig på for lånere og personale i en tid, hvor hjemmet var forvandlet til arbejdsplads, uddannelsessted og bibliotek? Mød tre bibliotekarer og en ekspeditionsmedarbejder.

DIGITAL FORMIDLING AF BIBLIOTEKETS AKTIVITETER

"Trods afstandskrav og opfordring om hjemmearbejde sker der utroligt meget på Svendborg Bibliotek, bl.a. fordi vi hele tiden planlægger mindst et halvt år frem i tiden. Hjemmefra har jeg kunnet arbejde med oprettelse og formidling af alle bibliotekets arrangementer på hjemmeside, Facebook, FAA og Kulturkalenderen.

Hjemmearbejde giver masser af arbejdsro til den slags fordybelsesopgaver. Kontakten til kolleger fungerer fint via Teams eller telefon.

Henriette, ekspedient

SLÆGTS- OG LOKALHISTORIE:

"Jeg får en del forespørgsler af lokalhistorisk karakter via biblioteksvagten og bibliotekets mail. Opgaverne klares hjemmefra via diverse online arkiver, som vi kan tilgå via bibliotekets VPN. Nogle emner søger jeg hjælp til pr. mail fra Svendborg museum og arkivsamfundet.

Ved enkelte forespørgsler er det nødvendigt at være til stede i bibliotekets magasin og lede i det fysiske arkiv, ikke al lokalhistorie kan findes i digitale databaser."

Henrik, bibliotekar

BIBLIOTEKSVAGTEN: BIBLIOTEKERNES LANDSDÆKKENDE SPØRGETJENESTE

"Under de to coronanedlukninger har vi oplevet en voldsom stigning i benyttelsen af Biblioteksvagten. Vi har oplevet en stor vækst i spørgsmål fra studerende. På samme måde har folks usikkerhed vedr. muligheden for brug af de fysiske biblioteker givet mange spørgsmål om, hvordan man har skulle forholde sig.

Biblioteksvagten kunne hjælpe rigtig mange, da tjenesten har åbent kl. 8 - 22 for både skriftlig henvendelse og telefon. En opgave vi kan løse hjemmefra uden problemer"

Jørn, bibliotekar

BOOK EN BIBLIOTEKAR: ONLINE OPGAVEHJÆLP TIL STUDERENDE

"Over Teams vejledte mine kolleger og jeg mange opgaveskrivende studerende i litteratursøgning og bestilte relevant litteratur til opgaverne. Book en Bibliotekar fungerer fremragende som onlinetilbud, fordi man kan dele skærm med brugeren og på den måde vise tingene meget direkte. Tilbuddet fortsætter efter corona som både online- og fysisk tilbud."

”

De studerende har stor gavn af bibliotekets mange digitale artikler, særligt, når de bliver guidet lidt på vej af en bibliotekar med god tid til at hjælpe."

Dorte, bibliotekar

”

Blomstrende samarbejder

Det er en erklæret ambition for Svendborg Bibliotek at være en attraktiv samarbejdspartner for byens græsrodder, ildsjæle og kulturaktører. I 2021 blomstrende samskabelsen løs i smuk synergi trods nedlukninger og restriktioner. En velbesøgt litteraturfestival, en ambitiøs strategi for musikformidlingen og en bugnende insektbuffet på Dronningegaen blev årets høst.

HÅNDSLÅG FOR MUSIKKEN

I foråret 2021 indgik Svendborg Bibliotek en aftale om at være en del af netværket omkring Spillestedet Harders, som netop var blevet tilkendt den ærværdige titel som Netværksspillested*. For biblioteket betyder det et fremadrettet, forpligtende samarbejde med byens pulserende musikliv, om at bidrage med kvalificeret formidling i dialog og samspil med udøvende musikere og koncertarrangører.

Allerede i efterårssæsonen var vi klar med en række Lytteklubber, der inviterer musikelskere og andre nysgerrige indenfor i Kulturkonsulatet til et par hyggelige timer med musiknørderi og masser af lytteglæde under et givent tema. Formatet der har dialogen og samtalen i fokus, har tiltrukket nye publikummer og har sat musikbibliotekarernes faglighed i spil på en ny måde.

HELE BYEN FORTALTE MED PÅ 5700 FORTÆLLER

Sidste weekend i efterårsferien skinnede solen mildt over Svendborg og lokkede gæster, forfattere, fortællere og formidlere ud i byen, for at komme tæt på litteraturen. 5700 FORTÆLLER blev til i et samarbejde mellem Svendborg Bibliotek, Litteraturhus Svendborg og Foreningen Små Armbevægelser og var en festival, der inviterede hele byen til at fortælle med i et samlet program over tre dage. I alt blev det til 25 små og store møder med oplæsning, fortællekunst, levnedsskildring, forfattersamtaler, urban legends, tegneserieskabelse, musik, udstilling og litterære byvandring. De ca. 600 publikummer oplevede 5700 FORTÆLLER på forskellige steder som på SAK, på FLUK, biblioteket, Café Rouge, i Johannes Jørgensens Hus, på gaden eller i den omgivende natur.

Festivalen 5700 FORTÆLLER blev i 2021 nomineret til hhv. Svendborgs Kulturpris og Dansk Kulturlivs Genstartspris.

Lytteklubberne har bl.a. budt på temaer som: Kvinder der rocker, Toner fra Nord og Årets plader.

Blomstrende samarbejder, fortsat

BLOMSTER OG BIODIVERSITET PÅ BUFFETEN

Svendborg Bibliotek er pilotbibliotek for det nationale bibliotekssamarbejde om at skabe folkelig forankring til FNs 17 verdensmål for bæredygtig udvikling. Dermed er vi medskabere af en fælles model for udbredelsen af verdensmål, med bibliotekerne som platform.

Arbejdet for bæredygtighed er et langt, sejt træk, og handler meget om gradvise ændringer i mentalitet og metode og kan derfor virke uhåndgribeligt. I sommeren 2021 fik arbejdet dog endelig et meget opsigtsvækkende udtryk, da hele Dronningemaen blomstede i alle regnbuens farver fra den såkaldte Insektbuffet langs Naturama, VUC, Musikskole og Bibliotek.

Buffetten blev til i et samarbejde mellem de nævnte institutioner og byens borgere, som rundhåndet har bidraget med frø af egen avl til langt forbi 2030.

Udover at pynte i landskabet og bidrage til biodiversiteten skabte insektbuffetten samtaler med lånere, turister og andre besøgende, der ikke er forstummet, selvom den forlængst er blomstret af.

Biblioteks insektbuffet v. Dronningemaen

Svendborg Biblioteks bæredygtighedsstrategi kan ses på:

[www.svendborgbibliotek.dk/
FNsverdensmaal](http://www.svendborgbibliotek.dk/FNsverdensmaal)

Et anderledes år i tal

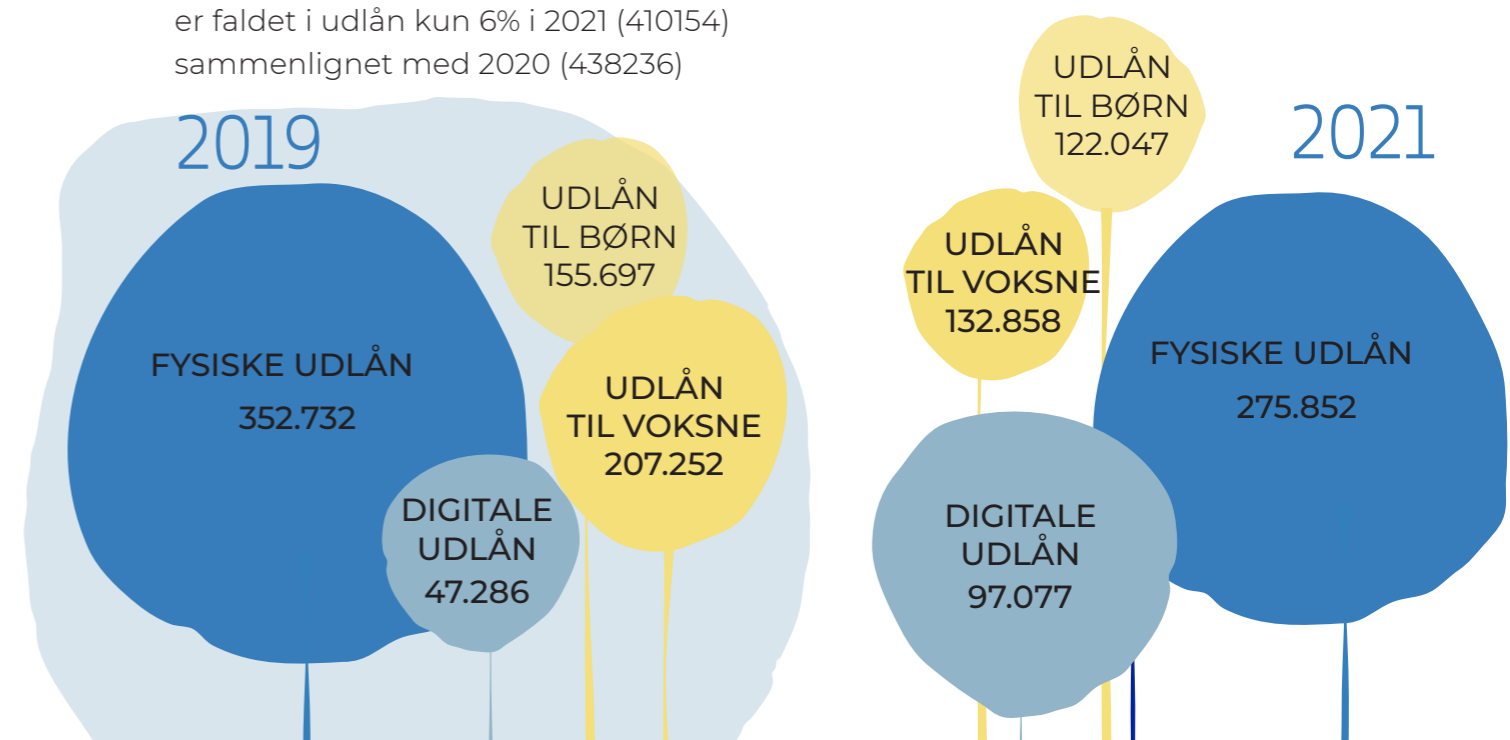
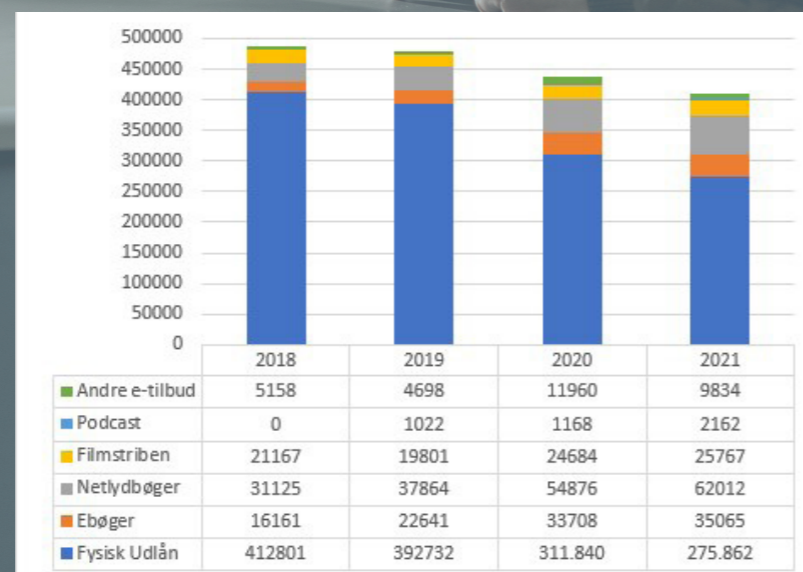
Nedlukningerne i 2020 (marts - maj) og 2021 (jan - april) har sat sit tydelige præg på de fysiske udlån, som faldt i de to perioder. Til gengæld steg det digitale udlån af e-og lydbøger. Og så har de studerende for alvor fået øjnene op for den digitale litteratur til opgaveskrivningen.

I 2021 lånte vi 11% færre fysiske materialer ud til svendborgenserne end i 2020 (311.840 mod 275.862). Vi tilskriver faldet den større nedlukning i starten af 2021. Til gengæld er udlånet af digitale materialer som e-og lydbøger forventeligt steget siden tiden før corona (svimlende 97.077 udlån i 2021 mod 47.286 i 2019).

Også brugen af bibliotekets øvrige digitale tilbud såsom artikler på infomedia samt databaser målrettet studerende er steget markant. Det sidste i målbar takt med pulsen for de store opgaver på byens ungdomsuddannelser. Tæller vi de digitale udlån med (Ereolen, Filmstriben mm.), som steg under nedlukningen, så er faldet i udlån kun 6% i 2021 (410154) sammenlignet med 2020 (438236)

Så takket være de digitale muligheder har biblioteket formået at have et pænt udlån trods nedlukningerne.

Den generelle træning af vores digitale kompetencer er muligvis det, vi ser afspejlet i den øgede mængde af selv-reservationer, altså reserveringer af materiale, som brugerne selv foretager via bibliotekets app eller hjemmeside. Antallet af reservationer steg 11% i 2021 ifht. 2020 (fra 107131 til 118839). Det skyldes formodentlig også det, med tiden øgede kendskab til bibliotekets app. Brugen af app'en er således også næsten fordoblet ifht. 2020 ligesom brugen af hjemmesiden også er øget. Muligheden for Kvikafhentning under nedlukningen i foråret 2021 har givetvis også øget brugernes ejerskab til bibliotekets digitalt baserede service. Her kunne man ved høflig og hurtig selvbetjening begrænse sit biblioteksbesøg til et minimum, fordi personalet havde fundet de ønskede materialer frem, som låneren havde bestilt hjemmefra.

**Svendborg Bibliotek
& Borgerservice**

Svinget 1, 5700 Svendborg

Tlf.: 6223 5000

www.svendborgbibliotek.dk

bibliotek@svendborg.dk